

VERTIKALNA RAZPOREDITEV TRAVNIŠKIH PTIC NAD PLANINO ZAPRIKRAJ

Udeleženci: Ivan Kljun, Jurij Hanžel, Mirko Silan
Mentor: Dejan Bordjan, Ulica 8.februarja 50, 2204 Miklavž

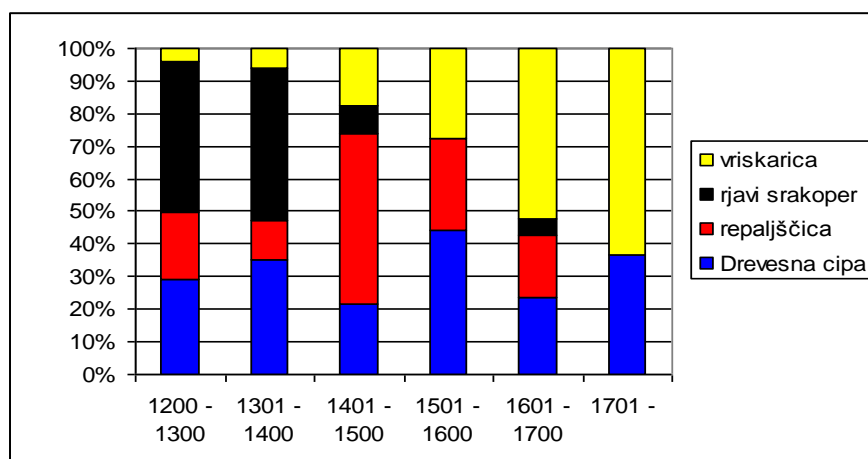
UVOD

Posamezne ptice poseljujejo različne nadmorske višine. V preteklosti je bil posamezen habitat vezan na določeno nadmorsko višino. S prihodom človeka in razvojem gorskega pašništva se je spodnja meja gorskih travnišč precej znižala. Tako so se ptice s teh gorskih travnišč priselile na te pašnike. Prav tako so temu trendu sledile ptice nižinskih travnikov. V zadnjem času se paša na teh planinah opušča in se jih prepušča zaraščanju. Našo skupino je zanimalo kako so različne travniške vrste ptic razporejene po višinskih pasovih in kako na to razširjenost vpliva na teh višinskih pasovih prisoten habitat.

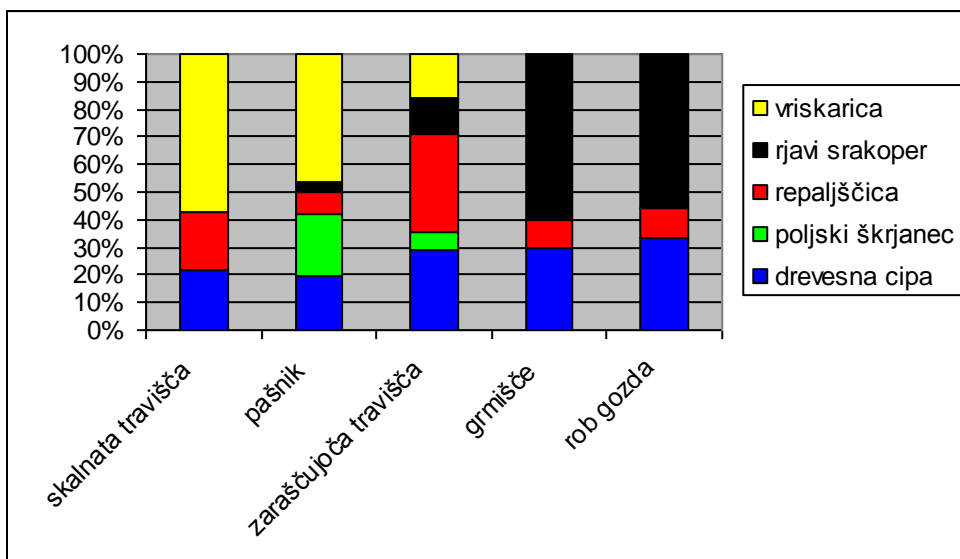
METODA IN OPIS OBMOČJA

Za namen raziskave smo uporabili kartirno metodo, pri kateri smo posamezne osebke vrisovali na karto letalskega posnetka območja, na katerem so bile vrisane plastnice. Celotno območje smo razdelili na stometerske višinske pasove. Hkrati smo si zapisovali habitat v katerem smo ta osebek opazili. Popis je potekal tri dni in v tem času smo popisali 223 hektarjev površine. Popisno področje se razteza med 1100 in 1200 metri nadmorske višine. V večji meri so prisotni aktivni pašniki in pašniki v zaraščanju. Višje nadmorske višine pokrivajo obsežna skalnata travnišča, ki se v obliki melišč in jezikov zajedajo v nižje ležeče dele. Eno manjše skalnato travnišče je tudi na najnižjih delih popisnega območja. Del področja zajemajo gozdni otoki znotraj pašnika in gozdni rob po obrobju območja.

REZULTATI IN RAZPRAVA

Slika 1: Delež posameznih vrst po višinskih pasovih

Slika 2: Delež vrst po različnih habitatih

V okviru popisa smo zabeležili sto triinšestdeset osebkov (163), ki so pripadali dvanajstim (12) vrstam. V obsežnejšo obravnavo smo zajeli pet vrst, pri katerih smo zabeležili deset ali več osebkov. Te vrste so poljski škrganec, repaljščica, drevesna cipa, vriskarica in rjavi srakoper. Zasledili smo pet večjih kategorij habitatov: pašnik, skalnata travišča, zaraščujoča travišča, grmišča in rob gozda. Pri vriskarici smo zasledili vezanost na višje nadmorske višine in na nezaraščene travnate površine. Rjavi srakoper po drugi strani je rjavi srakoper vezan na nižje nadmorske višine in bolj zaraščene površine. Repaljščica izkazuje manjšo vezanost na nadmorsko višino in večjo vezanost na primeren habitat. Potrebuje namreč bolj odprte, a že zaraščujoče, travnate površine. Zanimiva je, da se v višinskem pasu med 1401 in 1500 nmv, kjer se precej zmanjša število rjavih srakoperjev, zelo poveča število repaljščic. To je verjetno povezano s tem, da je na višjih nadmorskih višinah zaraščanje v manjšem obsegu in zato bolj primerno za repaljščico. Drevesna cipa je pogosta na vseh višinskih pasovih. Prisotna je v vseh habitatih, vendar prevladuje v zaraščajočih traviščih. Za prisotnost drevesne cipe je potrebno iznad tal dvignjeno mesto, s katerega začne svoj svatbeni let bodisi drevo, višjo stebliko ali pa skalo. Najbolj pa so ji ustrezali posamezni grmi. Poljski škrganec je vezan na aktivno pasene položnejše pašnike, ki so prisotni samo v nižjih predelih. Za kupčarja, slegurja, skalnega strnada in kotorno lahko rečemo, da so vezani na višje ležeča skalnata travišča. Rumeni strnad je bil zabeležen samo na robu gozda ob kmetiji.